Upprättare: Malin S Westling Sundin

Fastställare: Anna Janson

Psoriasisartrit, Fysioterapi Specialistvård

Innehåll

1. Syfte och omfattning 1
2. Allmänt 1
3. Ansvar och roller 1
4. Beskrivning 1
4.1. Behandlingsmål 2
4.2. Patienturval 2
4.3. Bedömning och utvärdering 2
4.4. Behandling 2
4.5. Dokumentation och besöksregistrering 2
4.6. Informationsöverföring 2
5. Referenser 3
6. Plan för kommunikation och implementering 3
7. Dokumentinformation 4

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

1. Syfte och omfattning

Syftet med rutinen är att beskriva den fysioterapeutiska verksamheten för patienter med psoriasisartrit. Rutinen gäller inom specialistvårdsreumatologin i Region Gävleborg.

2. Allmänt

I mellansverigeregionen finns ett nätverk av fysioterapeuter verksamma inom reumatologi. Nätverket arbetar för kvalitetsutveckling inom området. Ett uppdrag har varit att skapa gemensamma behandlingsriktlinjer. Denna behandlingsrutin för psoriasisartrit är sammanställd utifrån granskning av vetenskaplig litteratur som framkom vid litteratursökning utförd av fysioterapeuter på reumatologkliniken i Västerås 2007 och 2015.

Behandlingsrutinen följer även Socialstyrelsens riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar 2021 (5) och Rekommendationer för Modern ReumaRehabilitering (MORR) från 2022 (6).

3. Ansvar och roller

Samtliga fysioterapeuter inom specialistvårdsreumatologin ansvarar för att följa denna rutin vid omhändertagande av patienter med psoriasisartrit.

4. Beskrivning

Psoriasisartrit förekommer vanligtvis med perifer eller axial sjukdomsbild. The group for research and assessement of Psoriasis and Psoriatic Arthritis (GRAPPA) är en internationell grupp bestående av bl. a. reumatologer och dermatologer.

Eftersom studier på psoriasisartrit och fysioterapi saknas föreslår GRAPPA att utvärderingsinstrument och behandlingsmetoder från studier gjorda på fysioterapi och ankyloserande spondylit (AS) följs vid axial sjukdomsbild (1, 2) och studier gjorda på fysioterapi och reumatoid artrit (RA) följs vid perifer sjukdomsbild (1, 3).

GRAPPA har bedömt effekterna av fysioterapeutisk behandling av, de vid psoriasisartrit typiska, entesiterna som låg (4 på en skala 1-4). Studier saknas både för psoriasisartrit och AS och rekommendationerna i artikeln bygger därför på kliniska erfarenheter och är därav svaga (D på en skala A-D) (4). Det framgår inte i artikeln vilken form av fysioterapeutisk behandling som har studerats.

Sammanfattningsvis är det ur klinisk synpunkt viktigt att skilja mellan perifer och axial sjukdomsbild vid psoriasisartrit för att kunna välja behandlingsstrategi. Rekommendationen vid perifert ledengagemang är bedömning och behandling som vid RA och vid axialt engagemang som vid AS (1-3).

4.1. Behandlingsmål

Rehabiliteringens mål är att bidra till remission och förbättrad livskvalitet, goda levnadsvanor, ökad fysisk aktivitet och ökad delaktighet i samhället.

4.2. Patienturval

Patienterna följs på reumatologmottagning eller medicinmottagning (där reumatologmottagning inte finns) i Region Gävleborg. Behandlingen sker polikliniskt med fysiska besök, telefon och digitala kontakter efter behov.

4.3. Bedömning och utvärdering

V g se behandlingsrutin för RA vid perifer sjukdomsbild och behandlingsrutin för AS vid axial sjukdomsbild.

4.4. Behandling

V g se behandlingsrutin för RA vid perifer sjukdomsbild och behandlingsrutin för AS vid axial sjukdomsbild.

4.5. Dokumentation och besöksregistrering

Patientjournal skrivs i Melior och alla besök registreras i Elvis enligt gällande rutiner i Region Gävleborg. Mätvärden registreras med fördel i Svensk Reumatologis Kvalitetsregister (SRQ).

4.6. Informationsöverföring

Vid informationsöverföring till hälsocentral eller annan enhet sker detta enligt gällande rutiner i Region Gävleborg.

Kopian är giltig att sparas eller läsas endast utskriftsdatumet

5. Referenser

Det fullständiga resultatet av litteraturgranskningen redovisas inte i denna rutin, men finns samlat i två dokument på Fysioterapi Specialistvårds G:\.

Dokumentnamn	Plats
1. Kavanaugh AF, Ritchlin CT and the GRAPPA Treatment Guideline Committee. Systematic review of treatments for psoriatic arthritis: an evidence based approach and basis for treatment guidelines	J Reumatol 2006;33(7):1417-21
2. Nash P. Therapies for axial disease in psoriatic arthritis a systematic review	J Reumatol 2006;33(7):1431-4
3. Ammer K. Physiotherapy in seronegative spondylarthopathies- a systematic review	Eur J Phys Med Rehabil 1997;7(4):114-9
4. Ritchlin CT. Therapies for psoriatic enthesopathy a systematic review	J Reumatol 2006;33(7):1435-8
5. Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar	www.socialstyrelsen.se
6. Rekommendationer för Modern ReumaRehabilitering. Svensk reumatologisk förening 2022	https://svenskreumatologi.se/srfs-riktlinjer/
Hjälpmedel. Hälso- och sjukvård, Region Gävleborg. Dokument ID 09-63297	Dokumentsök

Dokumentnamn	Plats
Ortopedtekniska hjälpmedel, Specialistvårdsreumatologi Gävleborgs län. Dokument ID 09-66724	Dokumentsök
Rehabilitering vid inflammatorisk reumatisk sjukdom, lokal rutin, Rehabilitering Specialistvård Bollnäs. Dokument ID 09-65391	Dokumentsök
Behandlingsrutin reumatoid artrit (RA). Dokument ID 09-46609	Dokumentsök
Behandlingsrutin ankyloserande spondylit (AS). Dokument ID 09-46455	Dokumentsök

6. Plan för kommunikation och implementering

Denna rutin kommuniceras genom mail från Platinainläggare till alla medarbetare inom Fysioterapi Specialistvård. Medarbetare på Bollnäs sjukhus informeras via extra uppföljare.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

7. Dokumentinformation

Dokumentet är upprättat av leg fysioterapeuter inom Fysioterapi Specialistvård. Dokumentet är granskat av överläkare inom reumatologi, samt leg fysioterapeut inom specialistvårdsreumatologin i Bollnäs/Söderhamn.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet